Ne misli, da bo kdaj mimo

O eksperimentalnem filmu Tomaža Groma

Muanis Sinanović, Program Ars | 28. januar 2023 ob 11:08
Ljubljana - MMC RTV SLO

Vsestranski glasbenik in skladatelj Tomaž Grom je po Komaj čakam, da prideš postregel še z drugim eksperimentalnim filmom. Ob njegovi zvočni spremljavi smo si ga lahko ogledali v dvorani Slovenske kinoteke.

Gromova spremljava v filmu je temeljila na ponavljajočem se sprožanju klavirskega šuma in nostalgičnem, pritajenem šumu vrtenja vinilne plošče. Foto: Zavod Sploh

Tudi drugi naslov nakazuje na določen manko, hrepenenje predpostavlja odsotnost. Podobnosti pa se ne končajo pri poimenovanju, temveč gre za sledenje obliki in poetiki, ki ju je avtor zastavil že v prvencu.

Tudi tokrat se srečamo s kolažem videoposnetkov iz vsakdanjega okolja, ki si sledijo v hitrem ritmu, pri čemer je bistvo njihovega učinka v intuitivni montaži. Posnetki prikazujejo nekaj mesecev avtorjevega življenja. Gibljemo se po Berlinu, Ljubljani, morskih in podeželskih krajih, vmes zaidemo v Zagreb. Znotraj teh krajev pa vstopamo v javne in intimne prostore. Podobe se menjajo z veliko hitrostjo. Kamera privzema vlogo spomina. Kar vidimo na platnu, je dejansko strukturirano kot človeški spomin, le da je manj pozabljivo in zato bolj neusmiljeno.

> *Šele brezosebna tehnologija nas loči od strasti, strahov, upov in pričakovanj. Vsa ta teža je zdaj prenesena v digitalni svet in v splošno javnost. Grom skozi filmski medij še enkrat izvaja nekakšno samooperacijo.*
>
> **— Muanis Sinanović**

S tem ko tehnologija vstopi v proces pomnjenja, se ta potuji. Minevanje kot skrajno intimna izkušnja se spoji z zunanjim pogledom, v katerem je upravljalec kamere izenačen z vsemi preostalimi gledalci. Osebnost spomina je iztrgana. To prinaša bolečino, istočasno pa zareza pomeni tudi določeno osvoboditev. Šele brezosebna tehnologija nas loči od strasti, strahov, upov in pričakovanj. Vsa ta teža je zdaj prenesena v digitalni svet in v splošno javnost. Grom skozi filmski medij še enkrat izvaja nekakšno samooperacijo.

Istočasno pridobimo še nekaj. S tem ko je spomin povnanjen, ko je subjektivna izkušnja objektivirana, se nam odpre čudež vsakdanjosti. Veličastna predstava naključij, pisanost sveta, njegova velika mašinerija, v katero je vpet minljivi človek, nas prav v sprejemanju s to minljivostjo spravi v stanje čuječnosti. Svet obstaja z nami in brez nas. Ko torej naslov pravi “ne misli, da bo minilo”, je v tem nekaj bolečega in tudo lepega hkrati.

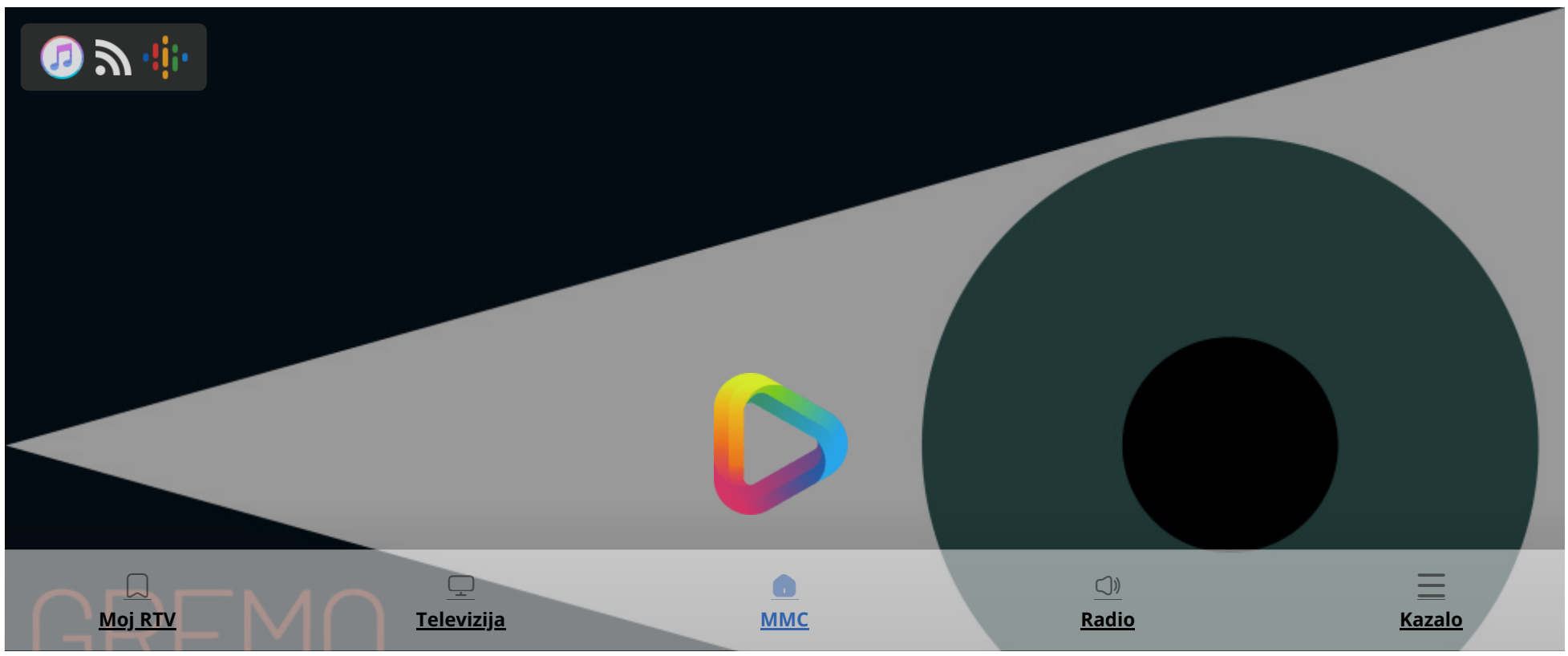

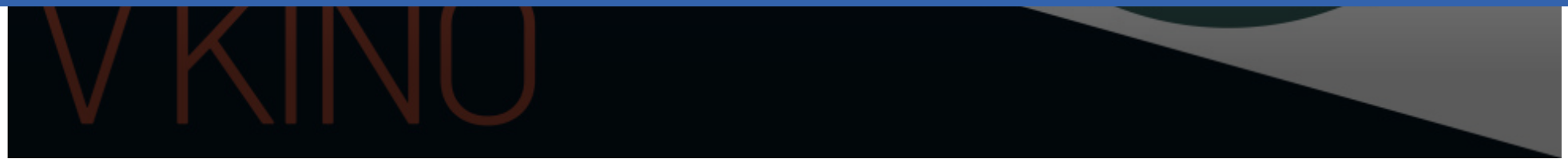
Drugi film Tomaža Groma, tako kot prvi, skozi umetniško igrivost razpre vedro in otožno filozofsko globino. Foto: Zavod Sploh

Prav takšno videnje vsakdanjosti, ustvarjanje potujitev, je značilno tudi za Gromovo glasbeno ustvarjanje, ki v veliki meri temelji na improvizaciji. Ko igra s svojim obrabljenim kontrabasom, ustvarja prostor za igro naključij, ki odpira pomembne uvide. Gromova spremljava filma je temeljila na ponavljajočem se sprožanju klavirskega šuma in nostalgičnem, pritajenem šumu vrtenja vinilne plošče. Avtor, ki se ukvarja tudi z glasbo za gledališče, je dobro izkoristil tudi sam prostor dvorane ter nam z različnimi zvoki na izjemno izostren in komaj zaznaven način sugeriral tudi iz drugih kotov. Če smo posvetili pozornost glasbi, smo opazili tudi določen ritem znotraj podob, ponavljajoči se vzorec montaže, ki se zarezuje v posneti čas.

S tem pa je film še na novi ravni postavil vprašanje razmerja med avtorstvom in doživetim časom. Kdo zmaga v igri življenja, film, njegov režiser ali gledalci? Morda pa sploh ne gre za zmagati, temveč za to, da skozi film razpremo nove možnosti izkušanja samih sebe. Drugi film Tomaža Groma, tako kot prvi, skozi umetniško igrivost razpre vedro in otožno filozofsko globino.

Iz oddaje *Gremo v kino.*

Carla Simón in Alcarras, Duše otoka, Ne misli, da bo kdaj mimo

Ne misli da bo kdaj mimo | Tomaž Grom | eksperimentalni film | filmska recenzija | filmska kritika

Prijavi napako